

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 7PP/41/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6124010788
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Hollá Sopková
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2024:6124010788.1

Uznesenie

6 7PP/41/2024

Okresný súd Banská Bystrica samosudcom JUDr. Barborou Hollou Sopkovou na verejnom zasadnutí konanom dňa 03. 09. 2024 o žiadosti odsúdeného A. B., nar. XX. XX. XXXX v Banskej Štiavnici, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, takto

rozhodol:

6 7PP/41/2024

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona sa žiadosť odsúdeného A. B., nar. XX. XX. XXXX v Banskej Štiavnici, trvale bydliskom C. XXX/XX, D., okres E. F., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zo dňa 16. 07. 2024, ktorý mu bol postupne uložený rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 0T/35/2024 zo dňa 25. 04. 2024 v trvaní 4 (štyroch) mesiacov a trestným rozkazom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 0T/33/2024 zo dňa 11. 02. 2024 v trvaní 3 (troch) mesiacov, vždy so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia, z a m i e t a.

odôvodnenie:

4 7PP/41/2024

Žiadosťou doručenou súdu dňa 16. 07. 2024 žiadal odsúdený o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica, kde odsúdený v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody, zaslal súdu hodnotenie, z ktorého vyplýva, že odsúdený nastúpil do výkonu väzby pred vedením zo slobody dňa 23. 03. 2024. Vo výkone trestu sa odsúdený aktuálne nachádza už tretíkrát. Dňa 11. 04. 2024 bol premiestnený prevodom z výkonu väzby do výkonu trestu v tom istom ústave. Od 18. 04. 2024 do 23. 04. 2024 absolvoval pobyt v nástupnom oddiele, kde bol oboznámený s podmienkami výkonu trestu v ústave, jeho právami a povinnosťami, možnosťami pracovného zaradenia a kultúrno-osvetovej činnosti. Počas pobytu v nástupnom oddiele neboli zaznamenané žiadne negatívne poznatky. Adaptácia na podmienky a prostredie prebehla celkovo bez maladaptívnych prejavov v správaní a vystupovaní. Po absolvovaní pobytu v nástupnom oddiele bol zaradený v rámci vnútornej diferenciacie do diferenciačnej skupiny „B“ a umiestnený na oddiel

výkon trestu v strednom stupni stráženia. Správanie a vystupovanie odsúdeného možno počas výkonu trestu hodnotiť doteraz pozitívne. Ústavný poriadok a časový rozvrh dňa dodržiava. Príkazy a nariadenia príslušníkov a ostatného väzenského personálu plní a rešpektuje. Sklony k agresívnemu a impulzívnemu správaniu neboli zaznamenané. V kolektíve sa prejavuje ako extrovertná, komunikatívna osobnosť. V interpersonálnych vzťahoch s ostatnými odsúdenými nevyvoláva konfliktné situácie. Postoj odsúdeného k spáchanej trestnej činnosti možno charakterizovať ako len čiastočne kritický. Odsúdený sa opakovane dopúšťa páchania trestnej činnosti obdobného druhu (t. j. opakované vedenie motorového vozidla pod vplyvom návykových látok, resp. počas zákazu). Jeho postoj možno považovať za čiastočne kritický aj na základe jeho vyjadrení, kedy odsúdený svoju trestnú činnosť skôr bagatelizuje, resp. zdôvodňuje a vyvíja sa, čo vyjadril slovami „je mi to ľúto, ale zabezpečoval som pohreb“. Odsúdený uviedol, že uvedené motorové vozidlo viedol vedome počas doby zákazu viackrát. Na základe uvedeného možno konštatovať, že na jednej strane svoju trestnú činnosť síce priznáva, ale nedostatočne anticipuje následky svojho trestného konania, a teda je schopný v budúcnosti konať obdobným spôsobom. Odsúdený preferuje aktívne formy trávenia voľného času a zapája sa do kultúrno-osvetovej činnosti. V osobnom voľne číta dostupnú literatúru a časopisy, sleduje televízne vysielanie a počúva rozhlasové vysielanie. Zúčastňuje sa vychádzok, zapája sa do hrania spoločenských hier a športových aktivít. Navštevuje kultúrne podujatia, zúčastňuje sa besied a edukačných aktivít ohľadom problematiky sociálno-patologických javov. Do krúžkovej činnosti sa nezapojil. Voľný čas sa snaží využívať celkovo zmysluplne, spoločne v interakcii s ostatnými odsúdenými podľa vlastného uváženia. Počas výkonu trestu v tunajšom ústave je odsúdený pracovne zaradený. Na pracovisku si zastáva pracovnú pozíciu manipulačného pracovníka v rámci ručného balenia rukavíc. Jeho dosahované pracovné výsledky sú primerané, má dostatočne vytvorené pracovné návyky a zručnosti. Pravidlá vyplývajúce z bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci dodržiava. Pred nástupom do výkonu trestu nebol stabilne pracovne zaradený, pracoval príležitostne ako pomocný pracovník v stavebnom priemysle. Odsúdený je slobodný, pred nástupom trestu žil v spoločnej domácnosti s družkou, kam sa plánuje údajne po jeho prepustení aj vrátiť. Odsúdený pochádza z úplnej, funkčnej rodiny, má ešte matku, syna z predchádzajúceho vzťahu a brata. Jeho otec jej nebol. Počas výkonu trestu udržiava kontakt formou realizácie príležitostných návštev, resp. videonávštev, balíka, pravidelnej písomnej korešpondencie a telefonovania najmä so svojou družkou, matkou, synom a bratom. S maloletým synom je v kontakte prostredníctvom matky. Najmä vzťah s družkou a matkou dáva odsúdenému podporu po psychickej, finančnej a materiálnej stránke. Družka ho úprimne informuje o všetkom podstatnom. Rodinné vzťahy možno hodnotiť ako dobré. Odsúdený počas výkonu trestu nebol disciplinárne odmenený a ani nepotrestaný. Resocializačná prognóza je už odsúdeného menej priaznivá. Riziko recidívy z trestnej činnosti je stredné. Odsúdený teda len čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienené prepustenie z výkonu trestu, lehota na podmienené prepustenie je dodržaná. S poukazom na uvedené sa neodporúča jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Súd vo veci podmieneného prepustenia určil termín verejného zasadnutia, na ktorom vykonal dokazovanie prečítaním listinných dôkazov a vypočul aj odsúdeného, ktorý vyjadril súhlas, aby sa jeho výsluch uskutočnil formou videokonferencie.

Odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol, že trvá na podanej žiadosti.

Na podanej žiadosti zotrval aj obhajca, ktorý poukázal aj na nízke nebezpečenstvo trestnej činnosti, za ktorú odsúdený aktuálne vykonáva trest odňatia slobody a to aj s prihliadnutím na jeho osobu. Odsúdený si je vedomý hrozby premeny iného trestu v trvaní 3 rokov a 6 dní, pričom v prípade podmieneného prepustenia by si rád zaobstaral svoje veci,

Zástupca ústavu na výkon trestu odňatia slobody zotrval na záveroch hodnotenia, k zmenám v nich nedošlo.

Prokurátor navrhol žiadosť zamietnuť, pretože odsúdený nespĺňa podmienky.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienené prepustenie zamietnutý,

môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmienene prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Z vyššie uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom podmienene prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je kumulatívne splnenie troch podmienok, a to, že odsúdený vykonal už potrebnú časť z výmery všetkých uložených a nariadených trestov odňatia slobody, vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, t. j. že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Citované ustanovenia vyjadrujú predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmienene prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmienenom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov, s prihliadnutím na účel trestu.

Odsúdený aktuálne vykonáva trest odňatia slobody, ktorý mu bol postupne uložený rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. OT/35/2024 zo dňa 25. 04. 2024 v trvaní 4 (štyroch) mesiacov a trestným rozkazom Okresného súdu Lučenec sp. zn. OT/33/2024 zo dňa 11. 02. 2024 v trvaní 3 (troch) mesiacov, vždy so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia.

V odpise registra trestov má odsúdený evidovaných dvanásť odsúdení, prvé z mája roku 2013 za trestný čin krádeže. Bol mu uložený podmienene trest odňatia slobody, ktorý však bol neskôr premenený na nepodmienečný trest odňatia slobody. Z tohto trestu odňatia slobody bol podmienene prepustený v roku 2020. Už v mesiaci jún 2013 bol dvakrát odsúdený zahraničnými súdmi, za, ktoré trestné činy mu bol uložený peňažný trest. Zahraničným súdom bol odsúdený aj v auguste 2013 za nedovolené obchodovanie a iné trestné činy súvisiace so zbraňami, strelnými zbraňami, ich súčasťami a komponentmi, strelivom a výbušninami. Opäť mu bol uložený peňažný trest. V tom istom čase (august 2013) bol odsúdený znova za ten istý trestný čin a bol mu uložený trest odňatia slobody, ktorý vykonal dňa 28. 11. 2013. Po vykonaní tohto trestu bol už v januári 2014 odsúdený za jazdu pod vplyvom alkoholu alebo omamných látok, za čo mu bol uložený peňažný trest. V roku 2014 bol uznaný vinným z násilnej trestnej činnosti a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 8 rokov, z, ktorého trestu odňatia slobody bol podmienene prepustený dňa 27. 01. 2020. Už v októbri 2022 bol však uznaný vinným z trestného činu krádeže, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, ktorý vykonal dňa 17. 08. 2023. V roku 2022 ako aj 2023 bol odsúdený opakovane súdom potrestaný za trestný čin krádeže a dvakrát za trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky ako aj raz sa trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia. V posledných troch odsúdeniach bol už ukladaný nepodmienečný trest odňatia slobody.

Okrem trestnej činnosti sa odsúdený v minulosti dopustil šiestnástich priestupkov. Jednalo sa o priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, o jazdu bez dokladov či bez bezpečnostných pásov, prekročenie rýchlosti, o technický stav vozidla, nevenovanie sa jazde. Dvakrát spôsobil aj nehodu, kedy sa plne nevenoval vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke (rok 2021). Motorové vozidlo viedol aj pod vplyvom alkoholu (rok 2022). Spáchal aj priestupok proti majetku.

Odsúdený nie je prvotrestanec, opakovane sa dopúšťa protiprávneho konania, v podstate iným spôsobom života zrejme nedokáže žiť, keďže bol od roku 2013 (s krátkymi prestávkami) až doteraz potrestaný, zároveň sa v rokoch 2021 a 2022 opakovane dopúšťa priestupkov, najmä v doprave. Ako už bolo uvedené, dvakrát spôsobil dopravnú nehodu, v jednom prípade jazdil pod vplyvom alkoholu. Následne sa dopustil dvoch trestných činov ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, hoci minimálne raz v minulosti (v roku 2014) už bol za taký druh trestnej činnosti potrestaný. Boli mu ukladané alternatívne tresty a taktiež podmienene tresty odňatia slobody, no už prvú možnosť v roku 2013 odsúdený nevyužil na to, aby sa naozaj polepšil a vyhýbal sa páchaniu trestnej činnosti, keďže už po jednom mesiaci sa opakovane začal dopúšťať trestnej činnosti aj v zahraničí, kde o. i. taktiež vykonal aj jeden

nepodmienečný trest odňatia slobody. Následne sa dopustil násilnej trestnej činnosti, za ktorú vykonával dlhší trest odňatia slobody, z ktorého bol v roku 2020 podmiennečne prepustený, no už o dva roky neskôr bol znova odsúdený. Čo do intenzity, odsúdený páchal nielen trestnú činnosť, ale opakovane sa v krátkej dobe dopúšťal aj priestupkov. Pokiaľ sa aj odsúdený prostredníctvom obhajcu bránil tým, že nie je odsúdený za závažnú trestnú činnosť, bolo by možné sa týmto argumentom aj zaoberať, no v kontexte zistenia, že od roku 2021 sa odsúdený opakovane dopúšťal protiprávneho konania, kedy trikrát viedol vozidlo pod vplyvom alkoholu, viedol osobné motorové vozidlo aj v čase zákazu činnosti a nakoniec opakovane porušoval základné pravidlá cestnej premávky (prekračoval rýchlosť, nemal pri sebe doklady, jazdil bez bezpečnostných pásov či viedol vozidlo v zlom technickom stave), je tento argument úplne bezvýznamný, pretože o. i. bolo zistené, že trestnú činnosť odsúdený zľahčuje, nie je k nej kritický a dokonca sa ju snaží odôvodniť.

Odsúdený v podmienkach ústavu na výkon trestu odňatia slobody je síce pracovne zaradený, polepšenie zistené nebolo. Voľný čas trávi len podľa vlastného uváženia, práca pre odsúdeného zrejme tiež nie je významná, lebo v nej nedosahuje také výsledky, že by si ňou zaslúžil získanie disciplinárnej odmeny. Žiadnu odmenu či trest odsúdený evidované nemá. Je teda zrejme, že odsúdený participuje na programe zaobchádzania a na svojom polepšení len tým, že sa ho zúčastňuje, avšak bez akejkoľvek ochoty prijať za svoje konanie zodpovednosť, uvedomiť si následky svojho konania. Bez ochoty sa podrobiť programu zaobchádzania a teda aj prevýchove samotný výkon trestu nemôže pozitívne vplyvať na osobnosť odsúdeného.

Odsúdený ani len formálne neprejavil ľútosť, čo len potvrdzuje konštatovanie ústavu, že jeho postoj k trestnej činnosti je len čiastočne kritický. Zodpovednosť za svoje konanie nemieni prijať, lebo svoje konanie nepovažuje za protiprávne.

Odsúdený má len 37 rokov, no už bol dvanásťkrát súdom potrestaný. Nevyužil čas vo výkone trestu odňatia slobody, aby sa skutočne napravil. Nielen, že ho od páchania trestnej činnosti neodradilo uloženie podmiennečného trestu odňatia slobody či podmiennečné prepustenie. Neodradil ho ani opakovaný výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Nepodmienečný trest odsúdený vykonáva nedostatočným participovaním na programe zaobchádzania, pretože nemá dojem, že konanie, ktorého sa dopustil je trestné. Ani v žiadosti, ani na verejnom zasadnutí odsúdený neuviedol svoju predstavu o spôsobe vedenia riadneho života. Neprezentoval zmenu svojej osoby, neprezentoval nápravu či zmenu hodnôt.

Pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody sa vyžaduje predovšetkým požiadavka pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá musí vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmiennečnom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím na účel trestu.

Odsúdený síce splnil formálnu podmienku, kedy už vykonal polovicu trestu potrebnú pre podmiennečné prepustenie. Z hodnotenia ústavu vyplýva, že odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody nepreukázal splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie. K spáchanej trestnej činnosti sa nestavia kriticky, je pasívny vo vzťahu k prijatiu zodpovednosti. Ani tretia podmienka na podmiennečné prepustenie u odsúdeného nie je naplnená. Za celú dobu výkonu trestu odňatia slobody nemá evidované žiadne odmeny.

Odsúdený nemá motiváciu napraviť sa. Páchal opakovane trestnú činnosť. Nerešpektuje ani bežné spoločenské normy, kedy sa dopúšťa priestupkov. Z uvedeného súd nemal za preukázané, že odsúdený sa doteraz vykonaným trestom napravil, že sa zmenil. Nezaujímá sa o predchádzanie trestnej činnosti, neuviedol žiadny dôvod, ktorý by preukazoval, že sa jeho postoj k trestnej činnosti zmenil, resp. že by si uvedomil nepriaznivé dôsledky doterajšej trestnej činnosti.

Po vykonaní dokazovania teda vyplynulo, že existuje značná obava, že predčasné ukončenie, resp. prerušenie výkonu trestu by mal za následok nenaplnenie účelu trestu tak, ako to predpokladá zákon a prevýchovná funkcia trestu by bola vážne narušená. Kriminálna a aj iná protiprávna (priestupková)

minulosť odsúdeného a početnosť takej činnosti, zakladajú tiež dôvodnosť obavy, že by sa odsúdený po podmieničnom prepustení mohol dopustiť ďalšej protiprávnej činnosti.

Súdu je, samozrejme, známy nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 36/2022 zo dňa 24. 05. 2022, v ktorom je, okrem iného, deklarované, že posúdenie predpokladu riadneho vedenia života v budúcnosti nemôže predstavovať mechanický odkaz na predchádzajúcu kriminálnu minulosť, avšak v konkrétnom prípade je nutné na kriminálnu minulosť odsúdeného prihliadnuť. Napriek svojmu veku má odsúdený v registri trestov dvanásť záznamov (aj za násilnú trestnú činnosť) a dopustil sa šesťnástich priestupkov. K páchaniu protiprávnej činnosti sa teda opakovane vracia a aj vzhľadom na osobu odsúdeného a postoj k páchanej trestnej činnosti je dôvodný predpoklad, že by tomu tak bolo i v prípade podmieničného prepustenia na slobodu.

Odsúdený má právo žiadať o podmieničné prepustenie, avšak na podmieničné prepustenie nemá nárok. Podmieničné prepustenie predstavuje výnimočnú výhodu pre odsúdeného, ktorý za splnenia podmienok zvyšok trestu nemusí vykonať v ústave. Podmieničné prepustenie nie je pravidlom. Odsúdený musí spĺňať všetky tri vyššie uvedené podmienky na to, aby súd rozhodol v jeho prospech a podmienične ho prepustil z výkonu trestu odňatia slobody. Vzhľadom na uvedené, i napriek tomu, že odsúdený spĺňa formálnu podmienku (vykonanie potrebnej časti z výmery trestu) pre podmieničné prepustenie, k naplneniu druhej ani tretej podmienky u odsúdeného nedošlo, keďže prevýchovný účel trestu sa u odsúdeného celkom nenapĺňa a s prihliadnutím na jeho predchádzajúcu kriminálnu minulosť nie je možné očakávať, že po podmieničnom prepustení povedie riadny život.

Súd považuje vykonanie trestu odňatia slobody odsúdeným v celej jeho výmere za odôvodnené z hľadiska dosiahnutia účelu trestu, a preto návrh odsúdeného na podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

2 7PP/41/2024

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať do troch pracovných dní od vyhlásenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici. Sťažnosť má odkladný účinok.